

Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie

Preambuła

Opracowanie i wprowadzenie standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem stanowi realizację obowiązku prawnego dot. wprowadzenia standardów ochrony małoletnich (Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560)).

Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. /Art 72.1 Konstytucji RP/

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, dbanie o umożliwienie mu życia w bezpiecznym miejscu, oraz, aby jego prawa były przestrzegane. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie traktują dziecko z szacunkiem oraz w miarę możliwości uwzględniają jego potrzeby. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie nie dają zgody na złe traktowanie (krzywdzenie i zaniedbywanie) dzieci. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie, jak również bagatelizowanie lub pozostawianie bez reakcji sygnałów świadczących o tym, że dziecko może lub doznaje krzywdy.

Uznajemy szczególną rolę pracowników PCPR w identyfikacji przemocy wobec dzieci, reagowaniu na nią i zapewnieniu dziecku bezpieczeństwa. Dzieci wychowujące się w środowisku zastępczym, dzieci z niepełnosprawnością doświadczają w swoim życiu traumatycznych przeżyć a pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie są posiadającymi odpowiednie kompetencje do pracy z nimi. Realizując te cele, pracownicy działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Poniższy dokument zawiera zasady, sposoby działania, reagowania, które gwarantują, że dzieci objęte działaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie nie doznają krzywdzenia ze strony pracowników czy rówieśników i są bezpieczne.

Celem wprowadzenia standardów ochrony dzieci w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie jest:

- ❖ Zapewnienie wszystkim dzieciom ochrony przed krzywdzeniem i ustalenie procedur udzielania im wsparcia.
- ❖ Zapewnienie wszystkim pracownikom Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i ochrony dzieci przed przemocą.
- ❖ Zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom zastępczym niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia.

Rozdział I. Objąsnienie terminów

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie łącznie z Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności – działającym w strukturach PCPR

PZdsOoN – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – działający w strukturach PCPR

Pracownicy - osoby zatrudnione w PCPR niezależnie od podstawy zatrudnienia (w tym osoby świadczące usługi w oparciu o umowy cywilnoprawne, lekarze orzecznicy, wolontariusze, studenci, stażyści, praktykanci), miejsca zatrudnienia (np. PzdsOoN, rodzina zastępcza zawodowa, Rodzinny Dom Dziecka), pełnionych stanowisk (rodziny zastępcze zawodowe, osoby zatrudnione w rodzinach zastępczych, pracownicy administracyjni, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, lekarze PZdsOoN, inni pracownicy, psychologowie, psychoterapeuci, personel pomocniczy, w tym sprzątający).

Kierownictwo – dyrektor PCPR oraz jego zastępca,

Podmioty współpracujące - podmioty zewnętrzne współpracujące z PCPR, np. szkoły, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i organizacje, dostawcy usług na rzecz PCPR,

Dziecko - dzieckiem jest każda osoba, która nie ukończyła 18 roku życia,

Opiekun dziecka – osoba pełniąca nad dzieckiem bieżącą, faktyczną opiekę, czyli w ramach zadań tut. Centrum opiekun zastępczy lub opiekun tymczasowy.

Przedstawiciel ustawy dziecka - rodzic¹ albo opiekun²; rodzic zastępczy³; opiekun tymczasowy (czyli osoba upoważniona do reprezentowania małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych)⁴.

Zgoda opiekuna: zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

Krzywdzenie dziecka to każde zachowanie względem dziecka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniedbanie (zamierzone lub

---

¹ W rozumieniu art. 98 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

² W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

³ W rozumieniu Art. 112¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

⁴ W rozumieniu art. 25 Ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

niezamierzone), działanie lub zaniechanie a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobody, dóbr osobistych dziecka i zakłóceniem jego rozwoju.

Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

- ❖ **Przemoc fizyczna wobec dziecka.** Jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest na nią potencjalnie zagrożone. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za dziecko, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.
- ❖ **Przemoc psychiczna wobec dziecka.** Jest to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nie odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:
  - niedostępność emocjonalną,
  - zaniedbywanie emocjonalne,
  - relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
  - nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
  - niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka,
  - niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między dzieckiem a osobą odpowiedzialną,
  - nieodpowiednią socjalizację, demoralizację,
  - sytuacje, w których dziecko jest świadkiem przemocy.
- ❖ **Przemoc seksualna wobec dziecka** (wykorzystywanie seksualne dziecka). Jest to angażowanie dziecka poprzez osobę dorosłą lub inne dziecko w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - strategie nieseksualnego uwodzenia dziecka

z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku dzieci mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inne dziecko) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja siły, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego dzieci zalicza się wyzyskiwanie seksualne np. wykorzystanie dziecka lub jego wizerunku do tworzenia materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie tzw. CSAM (na przykład z wykorzystaniem oprogramowania). Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności dziecka na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego. Szczególne zagrożenie wyzyskiem seksualnym ma miejsce podczas kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiem seksualnym dotyczy zarówno samych dzieci, jak i opiekunów tych dzieci, mogących paść ofiarą wyzysku.

- ❖ **Zaniedbywanie dziecka.** Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- ❖ **Przemoc rówieśnicza** (nękanie rówieśnicze, bullying). Przemoc rówieśnicza ma miejsce gdy dziecko doświadcza różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a sprawcy bądź grupa sprawców mają przewagę nad pokrzywdzonym. Obejmuje:
  - przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, zastraszanie),
  - przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),

- przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
- cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpisy w serwisie społecznościowym, rozpowszechnianie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę za pośrednictwem Internetu bądź urządzeń telekomunikacyjnych),
- wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub nakłanianie / zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami).

Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci - pracownik wyznaczony przez kierownictwo sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dziecka w PCPR oraz ich aktualność.

Osoba udzielająca wsparcia dziecku - pracownik wyznaczony przez kierownictwo odpowiedzialny za opracowanie planu wsparcia dziecka i monitorowanie jego realizacji.

Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu - pracownik wyznaczony przez kierownictwo odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.

Dane osobowe dziecka - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię i nazwisko, wizerunek.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

- Istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwo na szkodę dziecka, np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem lub popełniono przestępstwo;
- doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;

- doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę dziecka przez:

- rodziców/opiekunów prawnych dziecka,
- inne osoby dorosłe (personel, inne osoby trzecie, w tym o nieustalonej tożsamości),
- inne dziecko.

Rozdział II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

Kompetencje pracowników

1. Pracownicy PCPR posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków i zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci. Załącznik nr [1];
2. Pracownicy PCPR monitorują sytuację i dobrostan dziecka. Koordynatorzy i pracownicy socjalni do których obowiązków należy monitorowanie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mają obowiązek nie rzadziej niż raz na trzy miesiące osobiście przeprowadzać rozmowę z dzieckiem umieszczonym w rodzinie zastępczej, monitorować jego sytuację bytową, w szczególności warunki zamieszkania, sytuację zdrowotną, edukacyjną poprzez wywiad z dzieckiem, opiekunem sprawującym opiekę, jak również obserwację własną dziecka.
3. Kooordynator/pracownik socjalny przeprowadzając pierwszą rozmowę z dzieckiem oraz monitorując sytuację bytową, warunki zamieszkania, sytuację zdrowotną, edukacyjną po raz pierwszy po wprowadzeniu Standardów Ochrony Małoletnich wypełnia Kwestionariusz wywiadu z dzieckiem Załącznik nr [2]; oraz przekazuje w przystępny sposób informacje dotyczące wprowadzonych w PCPR standardów zapoznając dziecko z materiałami dla dzieci. Załącznik nr [7];

Podczas kolejnej wizyty i rozmowy z dzieckiem koordynator/pracownik socjalny wypełnia notatkę z rozmowy z dzieckiem. Załącznik nr [2a];

Notatkę sporządza się na podstawie rozmowy z dzieckiem biorąc pod uwagę jego wiek, stan zdrowia, czy umiejętność wyrażania się i rozumienia zadawanych mu pytań. W przypadku dzieci, z którymi nie można przeprowadzić rozmowy z uwagi na wiek, czy stan zdrowia - pracownik socjalny/koordynator wypełnia druk samodzielnie na podstawie obserwacji oraz informacji zebranych od rodzica zastępczego. W takim wypadku odstępuje się od składania podpisu przez dziecko.

4. Koordynatorzy i pracownicy socjalni do których obowiązków należy monitorowanie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej mają obowiązek współpracować z rodziną zastępczą i kontaktować się z nią osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.
5. Nie rzadziej niż raz na trzy miesiące rodzina zastępcza obowiązana jest przysyłać pracownikowi socjalnemu/koordynatorowi notatkę raportową - krótką informację z najważniejszych wydarzeń dotyczących dziecka.
6. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka krzywdzenia dziecka pracownik PCPR podejmuje działania profilaktyczne w zakresie swoich kompetencji i możliwości, np. podejmuje rozmowę z opiekunami, przekazuje informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywuje do szukania dla siebie pomocy. Podjęte kroki należy odnotować w dokumentacji dziecka.
7. W sytuacji opisanej w punkcie 4, pracownik niezwłocznie omawia sytuację z przełożonym oraz osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.

Zasady rekrutacji pracowników

1. Przed zatrudnieniem danej osoby w PCPR lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z dzieckiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby oraz podjąć działania w celu ustalenia czy posiada kompetencje do pracy z dzieckiem oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dziecka i zagrożenia jego bezpieczeństwa.
2. W trakcie rekrutacji należy uzyskać:

- 1) dane osobowe kandydata, takie jak imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe, potwierdzone sprawdzeniem dokumentu tożsamości;
- 2) informacje dotyczące:
  - a) wykształcenia kandydata/kandydatki;
  - b) kwalifikacji zawodowych kandydata/kandydatki;
  - c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
3. W celu uzyskania dodatkowych informacji o kandydatce/kandydacie dyrektor PCPR może wystąpić do niego/do niej o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia (od poprzedniego pracodawcy) lub wskazanie kontaktu w celu pozyskania referencji. Nieprzedłożenie ww. dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata lub kandydatki.
4. Przed nawiązaniem współpracy z daną osobą, dyrektor PCPR ma obowiązek zrealizować obowiązki dotyczące sprawdzenia informacji dotyczących karalności danej osoby, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
5. Ponadto osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi musi bezwzględnie podpisać następujące oświadczenia:
  - a) oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania – Załącznik nr [3];
  - b) oświadczenie o zapoznaniu się z Zasadami bezpiecznych relacji dorosły-dziecko i zobowiązaniu do ich przestrzegania – Załącznik nr [4];
  - c) oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania zasad rozpoznawania i reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci – Załącznik nr [5];
6. Oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracownika, a w przypadku ich braku dołączone do umowy cywilnoprawnej.
7. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w ust. 5 uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy).

8. Osoby biorące udział w rekrutacji na stanowisko w PCPR są zobowiązane do złożenia oświadczenia o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, pod rygorem odpowiedzialności karnej. Załącznik nr [6];
9. Osoby mające obywatelstwo inne niż polskie przedkładają informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, lub informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
10. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji i nie prowadzi tego typu rejestru, wówczas kandydat/kandydatka składa pracodawcy oświadczenie stwierdzające ten fakt oraz oświadczenie że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Oświadczenia te składane są pod rygorem karnym za złożenie fałszywego oświadczenia.
11. Podmioty współpracujące z PCPR, w tym prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, w przypadku gdy ich działalność obejmuje kontakt z dziećmi będącymi pod opieką PCPR, są zobowiązani do zapoznania się ze *Standardami ochrony małoletnich* i do ich przestrzegania, co potwierdzają odpowiednim oświadczeniem, które stanowi załącznik do umowy o świadczenie usługi.

Rozdział III. Procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

Zasady ogólne

1. Procedury interwencji mają za cel wspierać pracowników w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka.
2. Pracownicy PCPR pełnią jedną z ważniejszych ról w procesie rozpoznawania krzywdzenia dziecka.
3. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
4. Fakt zidentyfikowania objawów mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka - podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji dziecka/rodziny.
5. Naruszenie obowiązku reagowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia dziecka może zostać uznane za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych lub kontraktowych i jako takie prowadzić do rozwiązania umowy z osobą dopuszczającą się tego naruszenia.

Kwalifikacja zagrożeń

1. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:
  - a) popełniono przestępstwo na szkodę dziecka, np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem;
  - b) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
  - c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
2. W każdym przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzewanej o krzywdzenie.
3. W sytuacji ujawnienia krzywdzenia należy stworzyć dziecku możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może

to być dla dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:

- a) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy;
  - b) zapewnić dziecku, że dobrze uczyniło podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
  - c) wyjaśniać dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji;
  - d) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
  - e) należy odpowiednio poinformować dziecko, kto i jak zajmie się sprawą, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.
4. Pracownik, który podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej osobie wyznaczonej przez kierownictwo odpowiedzialnej za przyjęcie zgłoszenia.
  5. W przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, należy powiadomić opiekuna dziecka, a w sytuacji gdy osoba podejrzewaną o krzywdzenie jest opiekun dziecka, należy powiadomić niekrzywdzącego opiekuna.
  6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony ze strony innego dziecka, należy powiadomić również opiekuna dziecka krzywdzącego.
  7. Interwencja prowadzona jest osobę wyznaczoną przez kierownictwo do podejmowania interwencji, w zależności od sytuacji i potrzeby we współpracy z kierownictwem, osobą dokonującą zgłoszenia, innymi osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie, realizowanie, upowszechnianie i monitorowanie standardów ochrony dzieci, lub innymi osobami zatrudnionymi w podmiocie, np. psychologiem.
  8. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
  9. Każde zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia dziecka oraz przebieg każdej interwencji dokumentuje się w dokumentacji sprawy.

10. Po ujawnieniu przez dziecko krzywdzenia lub w sytuacji podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, osoba odpowiedzialna za organizację i udzielanie wsparcia dziecku opracowuje plan wsparcia dziecka.

Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony rodzica, opiekuna lub innych bliskich dorosłych

1. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi na stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne dzieci narażone na krzywdzenie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
2. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
3. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka należy sporządzić pisemne zawiadomienia, opisujące najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację, np. relacja do dziecka – ojciec, matka, miejsce zamieszkania albo miejsce pracy lub nauki) i przesać je do najbliższej jednostki Policji lub prokuratury.
4. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony rodziców, opiekunów prawnych lub innych domowników:

- 1) gdy zachowanie wobec dziecka stanowi przemoc domową⁵ należy wszcząć procedurę Niebieskie Karty poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni,
- 2) gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej, a dziecko doświadcza np. zaniedbania lub relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – należy wystąpić do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny
5. W przypadku, gdy doszło do zaniedbania potrzeb życiowych dziecka lub doszło do innego zagrożenia dobra dziecka ze strony rodziców lub opiekunów prawnych należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację dziecka.

Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony pracownika PCPR

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony pracownika należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi, aż do czasu wyjaśnienia sprawy.
3. W przypadku wszczęcia postępowania karnego przeciwko pracownikowi w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko dziecku należy bezwzględnie

---

⁵ Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę. Do wszczęcia procedury nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy ani osoby stosującej przemoc (Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 424 z późn. zm.).

i natychmiastowo odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, do przyjmowania zgłoszeń lub odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci, wówczas interwencja prowadzona jest przez kierownictwo podmiotu lub inną osobę wskazaną przez kierownictwo.
5. Jeżeli zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka przez osobę z kierownictwa podmiotu, wówczas osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dziecka w podmiocie powiadamia o zgłoszeniu organ nadzorujący podmiot, a osoba odpowiedzialna za podejmowanie interwencji następnie podejmuje odpowiednią interwencję.
6. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację) przesłaniu go do najbliższej jednostki Policji lub prokuratury.
7. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony pracownika PCPR:
w sytuacji, gdy zachowanie było jednorazowe i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra dziecka przełożony/inna osoba wskazana przez kierownictwo przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem,
W sytuacji gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka, rekomenduje się rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się krzywdzenia. Jeżeli pracownik, który dopuścił się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniony przez PCPR lecz przez podmiot trzeci wówczas należy zarekomendować zawieszenie współpracy z tą osobą, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z organizacją lub instytucją współpracującą.
W przypadku znacznego naruszenia dobra dziecka przez pracownika PCPR, osoba odpowiedzialna za standardy przeprowadza wewnętrzne postępowanie w celu wyjaśnienia zdarzenia, określa kroki zapobiegające wystąpieniu takich

sytuacji w przyszłości (np. aktualizacja standardów, obowiązkowe szkolenie,) i nadzoruje ich realizację.

8. W przypadku nie zastosowania się pracowników do standardów pomimo ewidentnych objawów przemocy wobec dziecka należy podjąć działania mające na celu ukaranie pracownika oraz ponowne jego przeszkolenie.

Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony ze strony innego dziecka

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w PCPR (np. na zajęciach grupowych), w miarę możliwości i w sposób dostosowany do specyfiki podmiotu, należy przeprowadzić rozmowę z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na notatce służbowej. Dla dziecka krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne notatki.
2. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
3. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka przez inne dziecko polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację) przestąpienia go do najbliższej jednostki Policji lub prokuratury. W przypadku popełnienia czynu karalnego na szkodę dziecka przez osobę w wieku powyżej 10 roku życia

- i poniżej 17 roku życia także należy sporządzić pisemne zawiadomienie. W przypadku popełnienia czynu karalnego przez dziecko poniżej 10 roku życia na szkodę innego dziecka należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie dziecka o wgląd w sytuację dziecka krzywdzącego.
4. W przypadku, gdy dziecko doznaje innej formy krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony innego dziecka należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie dziecka o wgląd w sytuację dziecka krzywdzącego.
  5. W przypadku, gdy dziecko doznaje przemocy ze strony dziecka – członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę Niebieskiej Karty w stosunku do opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie dziecka.

Plan wsparcia dziecka

1. Wobec dziecka, które doświadczyło krzywdzenia osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku opracowuje plan wsparcia
2. Plan wsparcia powinien uwzględniać indywidualną sytuację dziecka, m.in. jego wiek, samopoczucie/obrażenia, charakter zdarzenia do jakiego doszło, sytuację rodzinną i zawierać wskazania dotyczące podjęcia przez PCPR działań, których celem jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i poprawa jego dobrostanu, określenie źródła zagrożenia/krzywdzenia (opiekun lub inna osoba dorosła, pracownicy PCPR, inne dziecko), określenie czy istnieje zagrożenie dziecka.np.: sposoby odizolowania dziecka od sprawców krzywdzenia; wsparcie, jakie PCPR może zaoferować dziecku; przyjrzenie się czynnikom ryzyka krzywdzenia i podjęcie działań profilaktycznych; skierowanie dziecka i/lub jego opiekunów do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
3. Plan wsparcia powinien być opracowany w porozumieniu z opiekunami dziecka. W przypadku, gdy opiekun jest osobą krzywdzącą dziecko, wówczas plan należy opracować w porozumieniu z rodzicem niekrzywdzącym lub inną osobą bliską wskazaną przez dziecko.

Szkolenia

1. W terminie 60 dni od wprowadzenia standardów przeprowadza się szkolenie w tym zakresie dla wszystkich pracowników PCPR.
2. Osoby pracujące z dziećmi otrzymują specjalistyczne szkolenie odnoszące się do ich odpowiedzialności za dzieci znajdujące się pod ich opieką.
3. Zakres szkoleń obejmuje w szczególności:
  - 1) Uregulowania w standardach ochrony dzieci;
  - 2) podejmowanie interwencji zgodnie z procedurami opisanymi w Rozdziale III niniejszego dokumentu;
  - 3) poszerzanie umiejętności w zakresie rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci;
  - 4) problematykę ochrony dzieci przed przemocą w zakresie adekwatnym do kompetencji zawodowych danej grupy pracowników.
4. PCPR inicjuje i prowadzi działania edukacyjne/informacyjne z obszaru ochrony dzieci przed krzywdzeniem (np. w formie ulotek informacyjnych, plakatów, warsztatów) skierowane do dzieci (w sposób dostosowany do ich wieku, percepcji i możliwości poznawczych) oraz ich opiekunów, w szczególności na temat:
  - 1) sposobów unikania zagrożeń oraz reagowania na nie w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami;
  - 2) zasad bezpiecznych relacji z rówieśnikami i pożądanych postaw w kontaktach pomiędzy dziećmi;
  - 3) ochrony dzieci przed krzywdzeniem i praw dziecka, oraz informacji, gdzie mogą szukać pomocy;
  - 4) bezpiecznego korzystania z Internetu i platform cyfrowych, w tym mediów społecznościowych;
  - 5) prawa do ochrony wizerunku.
5. Opracowanie harmonogramu szkoleń i działań edukacyjnych koordynuje osoba odpowiedzialna w PCPR za standardy ochrony dzieci.
6. Szkolenie w zakresie standardów przeprowadza się co 2 lata dla wszystkich pracowników PCPR.

7. Każdy nowo przyjęty pracownik PCPR oraz raz na dwa lata każdy pracownik pracujący z dziećmi przechodzi przeszkolenie z zakresu standardów.
8. Za organizację szkoleń odpowiedzialne jest kierownictwo podmiotu.

Obowiązki w zakresie wdrażania i realizacji standardów kierownictwa

1. Do obowiązków kierownictwa PCPR należy:
  - 1) nadzorowanie, delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją standardów ochrony dzieci w PCPR do odpowiednich jednostek (np. dział kadr, Zespół Pieczy Zastępczej, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)
2. wskazanie osób odpowiedzialnych za:
  - a) przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu/podejrzeniach krzywdzenia dziecka;
  - b) organizację i udzielenie wsparcia małoletniemu wg planu wsparcia.
  - c) prowadzenie interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka (w tym składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”);
  - d) standardy ochrony dzieci w PCPR, w tym przygotowanie pracowników do stosowania standardów,
3. organizacja szkoleń dla personelu placówki.

Obowiązki osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci

Do obowiązków osoby odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci należy:

- 1) dbałość o udostępnienie standardów ochrony dzieci na stronie internetowej oraz na jego terenie;
- 2) przygotowanie pracowników do stosowania standardów przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w tych standardach;
- 3) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją standardów w PCPR do odpowiednich zespołów, pracowników oraz monitoring ich realizacji;

- 4) prowadzenie ewidencji pracowników, którzy zapoznali się ze standardami ochrony dzieci przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w standardach;
- 5) przegląd standardów ochrony dzieci w porozumieniu i współpracy z kierownictwem, pracownikami oraz dziećmi i opiekunami dziecka;
- 6) regularne monitorowanie znajomości i przestrzegania przez pracowników przyjętych standardów
- 7) sprawdzanie i ocena skuteczności obowiązujących wytycznych i procedur,
- 8) proponowanie zmian w standardach mających na celu skuteczną ochronę dzieci przed krzywdzeniem,
- 9) organizowanie lub prowadzenie dla pracowników cyklicznych szkoleń w zakresie obowiązujących standardów nie rzadziej niż raz na dwa lata, a także po każdej zmianie jej treści,
- 10) koordynowanie przygotowania Zasad bezpiecznych relacji między dziećmi, ich wdrażania, monitorowania i inicjowania zmian w ich treści odpowiadając w tym zakresie na potrzeby zgłaszane przez dzieci.
- 11) współpraca z pozostałymi osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie, realizowanie, upowszechnianie i monitorowanie standardów ochrony dzieci w PCPR.

Rozdział IV. Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Udostępnienie standardów w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla dzieci następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią przez pracowników, dzieci i ich opiekunów poprzez:
  - 1) wywieszenie w siedzibie przed wejściem do sekretariatu PCPR oraz sekretariatu PZdsOoN
  - 2) zamieszczenie na stronie internetowej PCPR
  - 3) przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim pracownikom i podmiotom współpracującym.

Standardy ochrony dzieci w wersji zrozumiałej dla dzieci stanowią załącznik do tego dokumentu. Załącznik nr [7];

Załącznik nr.1. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy Centrum posiadają wiedzę pozwalającą na rozpoznawanie symptomów krzywdzenia Dzieci.
2. Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do zapoznania się ze Standardami.
3. W przypadku zidentyfikowania symptomów krzywdzenia dzieci, Pracownicy Centrum podejmują działania określone w Standardach.
4. Każdy Pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji zagrażającej życiu udzielić pierwszej pomocy.
5. Pracownik, który dowiedział się o krzywdzeniu dziecka lub ma inne informacje z tym związane, jest zobowiązany do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo dzieci zgodnie ze swoimi kompetencjami oraz obowiązującym prawem.
7. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka poprzez obserwację, rozmowy z dzieckiem, innymi pracownikami oraz instytucjami wspomagającymi ochronę dziecka.
8. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą przemocy psychicznej lub fizycznej:
  - a) zachowanie: - regres w rozwoju i funkcjonowaniu, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się z wcześniejszych aktywności, -apatia, unikanie kontaktów z rówieśnikami, agresja i zachowania autodestrukcyjne (samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia, wchodzenie w sytuacje ryzykowne), przestępczość;
  - b) psychosomatyka: - zróżnicowane objawy, takie jak: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące niejasnego pochodzenia, moczenie, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, zahamowanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, czynności natrętne, fobie, choroby o nieustalonym podłożu.
  - c) objawy fizyczne na ciele dziecka: - pręgi na plecach, nogach i rękach, pęknięcia skóry, strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do czaszki, krwawe wylewy do obu gałek ocznych, ślady od przypalania papierosem przypominające ślady po ospie,

zasinienia na ciele dziecka, szczególnie takie, kiedy jeden ślad pokrywa się z drugim, liczne, na różnym etapie gojenia ślady odbitej dłoni na ciele dziecka, krwawe sine ślady na podszwach stóp.

d) Dziecko może mieć określone myśli i komunikować je: - jestem zła/y, jestem winna/y, nic nie warta/y, zasługuję na to, nic mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy mają lepiej, świat tak wygląda, nic się nie może zmienić, nikt mi nie pomoże, dorośli są źli, nie mogę nikomu ufać, sprawca mnie nienawidzi/kocha mnie, jestem dla niego wyjątkowy, zależy mu mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, bo co się wtedy stanie.

9. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą przemocy seksualnej:

a) zachowanie: regres w rozwoju i funkcjonowaniu, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się z wcześniejszych aktywności, apatia, unikanie kontaktów z rówieśnikami, agresja i zachowania autodestrukcyjne (samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia, ryzykowne zachowania seksualne), wchodzenie w sytuacje ryzykowne), przestępczość, erotyzacja zachowań w relacjach z rówieśnikami i osobami dorosłymi, zabawy/aktywności nieadekwatne do fazy rozwojowej, wskazujące na podwyższony poziom seksualizacji, nieadekwatna do wieku wiedza na temat anatomii, fizjologii i seksualności człowieka, koncentracja na problematyce seksualnej w wypowiedziach, zabawach, wytworach plastycznych, - nadreaktywność, nadmierne pobudzenie emocjonalne;

b) psychosomatyka: - zróżnicowane objawy, takie jak: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące niejasnego pochodzenia, moczenie, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, zahamowanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, czynności natrętne, fobie, choroby o nieustalonym podłożu.

c) objawy fizyczne/somatyczne: choroby weneryczne przenoszone drogą płciową, urazy genitaliów i odbytu dziecka, infekcje i stany zapalne tych okolic, ciąża

d) myśli i słowa: jestem zła/y, winna/y, brudna/y, nic nie warta/y, zasługuję na to, nic mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy mają lepiej, świat tak wygląda, nic się nie może zmienić, nikt mi nie pomoże, dorośli są źli, nie mogę im ufać, sprawca mnie nienawidzi/kocha mnie, jestem dla niego wyjątkowa/y, zależy mu na mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, muszę dochować tajemnicy.

Zasady bezpiecznych relacji pracownicy–dziecko

Pracownicy PCPR znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracownik–dziecko. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników PCPR jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik PCPR traktuje dziecko z szacunkiem i podmiotowo. Podmiotowy stosunek do dziecka oznacza, że podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy poinformować je o tym, wysłuchać jego opinii oraz o ile to możliwe i bezpieczne, uwzględniać jego potrzeby.

Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują każdego pracownika PCPR, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką PCPR, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą PCPR i/lub na jej terenie. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

Zasady bezpiecznych relacji pracowników PCPR z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat lub działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość, szacunek i dobre intencje. Nie mów dzieciom nieprawdy i nie pozwalaj na to innym.
2. Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Pamiętaj o zasobach dzieci i udzielaniu im wsparcia: odwołuj się do ich mocnych stron, a nie do słabych. W sytuacjach kryzysowych lub konfliktowych daj dziecku przestrzeń do wypowiedzi i spróbuj zobaczyć daną sytuację jego oczami.

4. Zwracaj się do dziecka po imieniu w formie preferowanej przez dziecko. Respektuj jego tożsamość i ekspresję.
5. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
6. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego potrzeby i oczekiwania.
8. Szanuj prawo dziecka do prywatności i poufności. Pamiętaj i poinformuj dzieci o tym, że mają prawo do poufności ze strony pracowników, jeśli dana informacja nie zagraża życiu lub zdrowiu ich albo innych osób i dotrzymanie poufności nie wiąże się ze złamaniem prawa.
9. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
10. Jeśli rozmawiasz z dzieckiem na osobności w sytuacji, gdy jest to konieczne zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i staraj się być w zasięgu wzroku innych.
11. Jeśli indywidualne spotkanie z dzieckiem odbywa się w ramach Twoich obowiązków (prowadzenie terapii lub diagnozy), zaznacz tę okoliczność np. wywieszka „trwa sesja”; poinformuj opiekuna, że teraz zaczyna się badanie psychologiczne.

12. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (w tym zastraszanie, przymuszanie, groźby, manipulowanie dzieckiem).
13. Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub osobie wskazanej jako osoba odpowiedzialna za ochronę dzieci, i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
14. Pracownikowi nie wolno angażować lub zachęcać dziecka do jakiegokolwiek działalności niezgodnej z prawem lub stwarzającej zagrożenie dla dziecka;
15. Pracownikowi nie wolno lekceważyć lub powierzchownie, nieuważnie traktować zgłaszanej przez dziecko potrzeby wsparcia i pomocy;
16. Pracownikowi nie wolno utrzymywać biernej postawy w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenie dziecka w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.
17. Realizując ww. zasady pracownik działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych podmiotu oraz swoich kompetencji.

Działania z dziećmi

1. Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd, narodowość.
2. Nie faworyzuj żadnego z dzieci.

3. Nie przenoś swoich problemów osobistych na relacje z dziećmi.
4. Nie strasz, nie oszukuj i nie szantażuj dziecka, nie manipuluj nim w celu nakłonienia do współpracy.
5. Nie ignoruj i nie bagatelizuj odczuć dziecka: strachu, lęku i niepewności co do nowej sytuacji.
6. Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
7. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli kierownictwo nie zostało o tym poinformowane, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskało zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
8. Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci w czasie wykonywania obowiązków służbowych.
9. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie lub czerpanie korzyści majątkowych i innych.
10. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane

kierownictwu PCPR. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

11. W przypadku zagrożenia dobra dziecka należy podjąć działania mające na celu zapewnieniu dziecku bezpieczeństwa oraz niezwłocznie zgłosić zdarzenie przełożonemu lub osobie odpowiedzialnej za ochronę dzieci lub kierownictwu podmiotu (zgodnie z przyjętą w podmiocie procedurą) a następnie sporządzić szczegółową notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę dzieci i kierownictwu podmiotu.

12. W przypadku, gdy z uwagi na bezpieczeństwo dziecka uzasadnione jest, aby dziecko miało możliwość kontaktu z członkiem personelu poza godzinami jego pracy i poza służbowymi kanałami komunikacji, w sytuacji gdy dziecko nawiąże taki kontakt, każdorazowo osoba ta ma obowiązek odnotować to w formie notatki służbowej i poinformować przełożonego/osobę odpowiedzialną za ochronę dziecka.

Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. dotknięcie czy przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.

2. Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego lub zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych lub nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym lub ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym przełożonego.
7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, powinno się unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Powinno zadbać się o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała inna osoba z instytucji.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów, mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Pracownik co do zasady może utrzymywać kontakt z dziećmi wyłącznie w godzinach pracy i w celu wynikającym z jego obowiązków służbowych. Zabronione jest zapraszanie dzieci do swojego miejsca zamieszkania. Spotkania oraz kontakt z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, komunikatory) poza godzinami pracy jest możliwy wyłącznie, gdy inicjuje go dziecko będące w sytuacji kryzysowej. Pracownik w takim przypadku zobowiązany jest do sporządzenia notatki i poinformowania o tym bezpośredniego przełożonego oraz opiekuna dziecka, jeśli nie zagraża dziecku.
2. Właściwą formą komunikacji z dziećmi poza godzinami pracy są kanały służbowe, takie jak e-mail, telefon służbowy.
3. Omawiając sytuację dziecka i podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy traktować je podmiotowo, zwracać się bezpośrednio do dziecka, szanować prawo dziecka do autonomii, dawać mu poczucie sprawczości i wpływu na to, co się z nim dzieje w trakcie rozmowy. Należy jednak pamiętać, że decyzje i wybory podejmowane przez dziecko powinny dotyczyć spraw na miarę jego wieku, etapu rozwoju i możliwości poznawczych oraz z uwzględnieniem jego bezpieczeństwa. Należy respektować prawo dzieci, które ukończyły 16 lat, do współdecydowania o własnej sytuacji, zdrowiu oraz metodach pracy w terapii czy pomocy psychologicznej jak i orzekania o niepełnosprawności i otrzymywania pełnych informacji w tych zakresach.
4. Podczas czynności związanych z orzekaniem o niepełnosprawności kontakt fizyczny z dzieckiem należy ograniczyć do czynności niezbędnych, adekwatnych do wieku i rozwoju dziecka i przeprowadzać je dbając o komfort dziecka i z poszanowaniem jego godności i intymności. Należy zawsze uprzedzać o swoim działaniu, pytać o zgodę opiekuna dziecka lub samo dziecko. Podczas badania medycznego należy odstawiać ciało dziecka partiami. W trakcie badania dziecku powinien towarzyszyć opiekun lub inna osoba z personelu, chyba że dziecko sobie tego nie życzy.

5. Kontakt fizyczny z dzieckiem niezwiązany z orzekaniem o niepełnosprawności może odbywać się wyłącznie za zgodą dziecka i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, pogłaskaniem czy wzięciem dziecko na kolana, aby np. je pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać je, czy tego potrzebuje.
6. Jeśli zachodzą ustawowe podstawy zastosowania wobec dziecka przymusu, należy postępować zgodnie z procedurą stosowania przymusu bezpośredniego⁶. W takich sytuacjach należy deeskalować emocje dziecka.
7. W przypadku pracy z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania należy zachować ostrożność i dystans w celu ochrony dziecka. Zawsze należy tłumaczyć dziecku jakie i dlaczego stawiamy granice.
8. Należy uszanować trudne emocje dziecka związane z pobytem w PCPR, jego prawo do zmiany nastroju, zmiany zdania oraz potrzebę oswojenia się z nową sytuacją i miejscem.
9. Każde dziecko ma prawo, aby opiekunowie towarzyszyli mu podczas rozmowy i korzystania z pomocy PCPR/PZdsOoN zawsze gdy tego potrzebuje. Należy zadbać o to, aby opiekun był informowany o bieżącej sytuacji dziecka, a także uwzględniać rolę opiekuna w opiece nad dzieckiem, przygotowaniu go do rozmowy czy badania i uspokajaniu dziecka.
10. Należy poinformować dziecko i opiekunów o zasadach obowiązujących w PCPR i podkreślać znaczenie ich przestrzegania dla minimalizowania dyskomfortu wszystkich klientów.

---

⁶ Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie stosowania przymusu bezpośredniego z 21 grudnia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2459)

Załącznik Nr 2. Kwestionariusz wywiadu z dzieckiem

KWESTIONARIUSZ WYWIADU Z DZIECKIEM POZOSTAJĄCYM W PIECZY ZASTĘPCZEJ

IMIĘ I NAZWISKO DZIECKA:.....

ADRES ZAMIESZKANIA .....

DATA I MIEJSCE URODZENIA .....

IMIĘ I NAZWISKO RODZINY ZASTĘPCZEJ: .....

Traktowanie dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej:

1. Czy czujesz się akceptowany przez swoich opiekunów?   **TAK**   **NIE**

2. Czy wiesz co to jest odpowiedzialność (np. jeśli zniszczysz czyjąś własność, kto za to odpowiada) **TAK**   **NIE**

3. Jakie decyzje możesz samodzielnie podejmować?
.....

4. Czy dbasz o higienę osobistą i masz obowiązki w zakresie przestrzegania tej higieny na co dzień?

TAK   **NIE**

5. Czy dbasz o swoją Twoją dietę i masz ustalone pory spożywania posiłków?

TAK   **NIE**

6. Czy masz czas wolny (np. na zabawę na komputerze)?

TAK   **NIE**

Jak go spędzasz? .....

Zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych:

1. Kto chodzi z Tobą do lekarza, gdy jesteś chory/a? .....

2. Kiedy ostatni raz byłeś/łaś u lekarza? .....

3. Czy Twoja rodzina biologiczna wie o Twoim stanie zdrowia?

TAK NIE NIE WIEM NIE DOTYCZY

Jeśli tak, kto ją informuje? .....

4. Czy wymagasz leczenia specjalistycznego (np. okulista, ortodonta)? **TAK NIE NIE WIEM**

Jeśli tak, to jakiego? .....

5. Kiedy ostatni raz byłeś/łaś u specjalisty? .....

Zapewnienie kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych:

1. Szkoła i klasa do której uczęszczasz: .....
2. Czy masz nieusprawiedliwione nieobecności w szkole? **TAK NIE NIE WIEM**
3. Czy opiekunowie wiedzą o wszystkich Twoich nieobecnościach? **TAK NIE NIEWIEM**
4. Czy opiekunowie uczestniczą w wywiadówkach i zebraniach szkolnych?
TAK NIE NIE WIEM
5. Z kim odrabiasz lekcje? .....
6. Czy chodzisz na zajęcia wyrównawcze? **TAK NIE**
7. Czy korzystasz z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej? **TAK NIE**

Zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań:

1. Czym się interesujesz? .....
2. Czy uczęszczasz na zajęcia pozaszkolne/pozalekcyjne? **TAK NIE**
Jeśli tak, jakie? .....
3. Czy możesz rozwijać pasje/hobby/zainteresowania? **TAK NIE**
4. Z kim rozmawiasz o ważnych dla Ciebie sprawach? .....
5. Czy bierzesz udział w konkursach/olimpiadach/pokazach zdolności? **TAK NIE**
6. Czy bierzesz udział w imprezach kulturalnych i lokalnych? **TAK NIE**

Zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka:

1. Jakie masz kary, gdy zrobisz coś niewłaściwego? .....
2. Jakie masz nagrody, gdy zrobisz coś dobrze? .....
3. Czy ktoś narusza Twoją prywatność? **TAK NIE NIE WIEM**
Jeśli tak, w jaki sposób? .....
4. Czy ktoś czyta Twoje prywatne wiadomości (listy, SMS, e-mail)? **TAK NIE NIE WIEM**
5. Czy masz prawo do kontaktów z rodziną biologiczną? **TAK NIE NIE WIEM NIE DOTYCZY**
6. Kto reaguje, gdy ktoś nie przestrzega lub ogranicza Twoje prawa?
.....

Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych i religijnych dziecka:

1. Czy w rodzinie obchodzi się ważne dla Ciebie uroczystości (np. urodziny)? **TAK NIE NIE WIEM**
2. Od kogo otrzymujesz prezenty? .....

- Jaki prezent otrzymałeś/łaś ostatnio? .....
3. Z kim spędzasz swój wolny czas? .....
  4. Czy spożywasz posiłki razem z rodziną? **TAK NIE**
  5. Czy warunki mieszkaniowe w jakich przebywasz zagrażają Twojemu bezpieczeństwu?
TAK NIE
  6. Czy masz zapewnioną odzież i obuwie? **TAK NIE**
  7. Czy masz zapewnione miejsce do przechowywania odzieży, książek, zabawek i innych prywatnych przedmiotów? **TAK NIE**
  8. Czy masz zapewnione odpowiednie miejsce do spania? **TAK NIE**
  9. Czy masz zapewnione odpowiednie miejsce do odrabiania lekcji? **TAK NIE**
  10. Czy otrzymujesz pieniądze na drobne wydatki? **TAK NIE**
  11. Czy masz obowiązki domowe? **TAK NIE**
  12. Jeśli tak, jakie? .....
  13. Czy uczęszczasz do kina/teatru/na imprezy sportowe? **TAK NIE**
  14. Czy utrzymujesz kontakty towarzyskie z rówieśnikami? **TAK NIE**
  15. Czy możesz posiadać ulubione przedmioty, zabawki, fotografie rodzinne i inne prywatne przedmioty? **TAK NIE**
  16. W jakiej religii jesteś wychowywany/a? .....
  17. Czy uczęszczasz na religię/etykę w szkole? **TAK NIE**
  18. Czy możesz odbywać praktyki religijne? **TAK NIE**

Umożliwianie kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi:

1. Czy możesz utrzymywać kontakt z rodziną biologiczną? **TAK NIE NIE DOTYCZY**
Jeśli nie, dlaczego? .....
- Jeśli tak, jak często? .....
- Jeśli tak, w jakiej formie (np. wizyty, telefonicznie)? .....
2. Czy chętnie uczestniczysz w spotkaniach ze swoją rodziną biologiczną? **TAK NIE**
3. Czy Twoi opiekunowie utrzymują kontakt z Twoją rodziną biologiczną? **TAK NIE NIE WIEM**
4. Czy opiekunowie pomagają Ci podtrzymywać Twoje kontakty z rodziną biologiczną?
TAK NIE

Po ukończeniu pełnoletniości planuję:

usamodzielić się/wyprowadzić od opiekunów/ pozostać w rodzinie zastępczej

INNE INFORMACJE NA TEMAT RODZINY ZASTĘPCZEJ:

.....
 .....
 .....

Podpis dziecka

.....

Data i podpis koordynatora/pracownika socjalnego PCPR

.....

Data i podpis dyrektora PCPR.....

Załącznik Nr .2a . Notatka z rozmowy z dzieckiem

NOTATKA Z ROZMOWY Z DZIECKIEM POZOSTAJĄCYM W PIECZY ZASTĘPCZEJ

IMIĘ I NAZWISKO DZIECKA.....

DATA I MIEJSCE URODZENIA .....

IMIĘ I NAZWISKO RODZINY ZASTĘPCZEJ: .....

Przykładowa treść notatki

Po rozmowie z dzieckiem/ dokonaniu oceny warunków socjalno-bytowych stwierdzam, iż rodzina zastępcza traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej. Dziecko czuje się akceptowane i dobrze traktowane przez swoich opiekunów, ma zapewniony dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych, jak również odpowiedni do wieku i potrzeb dostęp do kształcenia i wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych.

Dziecko może rozwijać swoje pasje i hobby uczęszczając na zajęcia dodatkowe. Rodzina zaspakaja potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne dziecka, jak również zapewnia ochronę przed arbitralną, bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka.

Dziecko ma umożliwiony kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi.

INNE INFORMACJE NA TEMAT RODZINY ZASTĘPCZEJ:

.....
.....

.....

Podpis dziecka

.....

Data i podpis koordynatora/pracownika socjalnego PCPR

.....
Data i podpis dyrektora PCPR

Załącznik nr 3. Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania

Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania standardów ochrony małoletnich

.....

miejsce i data

Ja, ...
oświadczam, że zapoznałam/-em się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

Załącznik nr 4. Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania Zasad bezpiecznych relacji
dorosły-dziecko

**Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania Zasad bezpiecznych relacji
dorosły-dziecko**

.....

miejsce i data

Ja, ...

oświadczam, że zapoznałam/-em się z Zasadami bezpiecznych relacji dorosły-dziecko
obowiązującymi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie
i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

Załącznik nr 5. Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania zasad rozpoznawania i reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci

Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania zasad rozpoznawania i reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci

.....

miejsce i data

Ja, ...

oświadczam, że zapoznałam/-em się z obowiązującymi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Legionowie zasadami rozpoznawania i reagowania na symptomy krzywdzenia dzieci i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

Oświadczenie o krajach zamieszkania

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:

- 1) .....
- 2) .....

Oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Czytelny podpis

....., dnia..... r.

CZYM SĄ STANDARDY I DLACZEGO ZOSTAŁY WPROWADZONE?

Przemoc i krzywdzenie są niestety bardzo częste i zdarzają się zarówno w rodzinach, szkołach, jak i innych miejscach, w których zdarza Ci się przebywać. Możesz doświadczyć tych zjawisk także w przestrzeni internetowej, np. podczas zajęć, komunikacji z innymi lub gry.

Dla nas **najwyższą wartością jest to, żeby zapewnić Ci bezpieczny rozwój**, a w tym celu wprowadziliśmy w PCPR Standardy Ochrony Małoletnich, które są dla nas nie tylko obowiązkiem zawartym w ustawie, ale także drogowskazem relacji i budowania przyjaznej przestrzeni dla wszystkich dzieci.

Poznaj nas lepiej i zapoznaj się z naszymi najważniejszymi wartościami. Jeśli chciałbyś coś do nich dodać, daj nam znać! Z chęcią wysłuchamy Twoich propozycji.

1. TWOJE BEZPIECZEŃSTWO – NASZA NACZELNA ZASADA

Chcemy ochronić Cię przed różnymi formami krzywdzenia, w tym agresji fizycznej i psychicznej.

2. PRZEMOC? NIE MA MOWY! NIE DAJEMY NA NIĄ ZGODY!!!

Jeśli doświadczysz sytuacji, w której ktoś Cię skrzywdzi, upokorzy lub będzie Ci przykro lub wiesz, że ktoś inny ma z tym problem, zgłoś to do pracownika PCPR. Możesz to zrobić także osobiście/telefonicznie lub mailowo. Nie musisz się podpisywać, ale będzie nam wtedy łatwiej pozyskać więcej szczegółów o danej sytuacji. Każde takie zgłoszenie potraktujemy poważnie i przeanalizujemy.

3. SZACUNEK? OCZYWIŚCIE !

Jesteś dla nas najważniejszą osobą, nasza praca opiera się głównie na ochronie dobra dzieci. Szanujemy Twoje prawa, w tym w szczególności godność i dążymy do zapewnienia Ci bezpieczeństwa.

W komunikacji z Tobą kierujemy się szacunkiem, cierpliwością i wyrozumiałością.

4. JESTEŚMY RÓŻNI I WYJĄTKOWI

Jesteśmy różni, ale każdy z nas jest wyjątkowy. Różnorodność pozwala nam uczyć się od siebie nawzajem. My także cały czas uczymy się od Ciebie, a obserwowanie Twojego rozwoju i nauki nowych umiejętności to prawdziwa przyjemność. Jeśli kogoś nie rozumiesz, zadaj dodatkowe pytania lub poproś o powtórzenie. Masz prawo do

wyrażania swojej potrzeby, ale agresja, przerywanie, czy zagłuszanie nie jest sposobem na rozwiązanie problemu.

5. ZDJĘCIA – MASZ PRAWO DO DECYZJI

Dbamy o Twoją prywatność, dlatego jeśli nie chcesz być na zdjęciach, masz prawo powiedzieć NIE. Szanujemy Twoje prawo do odmowy i nie stosujemy żadnych sankcji. Nie czuj się też w żaden sposób gorszy. To Twoja decyzja, a my ją respektujemy.

6. INTERNET - TAK CZY NIE?

Podczas korzystania z Internetu, bądź ostrożny. Niestety, czasami możesz trafić na strony, które nie są dla Ciebie odpowiednie lub na których możesz zobaczyć przemoc lub agresję. Przekaż to swoim opiekunom lub nam. A czy wiesz, że średni wiek gracza w Polsce to AŻ 30 lat? Ty masz dużo mniej, ale pamiętaj, że czasami osoby kłamią i podają informacje, które nie są prawdziwe, dlatego nawet w grach lub grupach, nie podawaj wielu szczegółów na swój temat, w tym adresu zamieszkania czy nr telefonu, nie wysyłaj swoich zdjęć.

7. BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ

Czasami ktoś może także „ukraść” konto np. na Facebooku innej osobie, dlatego nie przyjmuj zaproszeń od osób, których nie znasz i nigdy ich nie widziałeś na żywo. Nie wysyłaj też smsów na numery, których nie znasz. My również nie będziemy się z Tobą kontaktować z naszych prywatnych profili na Facebooku czy Instagramie. Nie będziemy też dzwonić z prośbą o spotkanie w miejscu innym niż to, w którym mieszkasz lub w siedzibie PCPR o którym wiedzą Twoi opiekunowie. Jeśli otrzymasz od nas niepokojącą Cię informację, zgłoś ją opiekunom lub nam mailowo/telefonicznie. Wyjaśnimy sytuację i poinformujemy Cię o rozwiązaniu.

8. MASZ PRAWO WIEDZIEĆ

Masz prawo wiedzieć co robimy, żeby Cię chronić. Pełną wersję Standardów ochrony dzieci możesz znaleźć w naszym PCPR lub na stronie internetowej.

9. MASZ PRAWO KORZYSTAĆ ZE WSPARCIA

Czasem każdy z nas ma gorszy dzień i w pełni to rozumiemy, ale jeśli coś złego dzieje się u Ciebie (lub w Twojej rodzinie, otoczeniu) albo po prostu potrzebujesz z kimś porozmawiać, możesz dać nam znać lub możesz zadzwonić pod te numery:

1. 116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;
2. 800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka

Osoby, które tam pracują, udzielą Ci wielu przydatnych wskazówek i pomogą rozwiązać Twoje problemy.

A jeśli będziesz obawiać się o swoje zdrowie lub życie, zadzwoń do Policję pod nr alarmowym: 112.

Gdziekolwiek jesteś i gdziekolwiek to czytasz – pamiętaj, że jesteś **cudowną i wartościową osobą**, która zasługuje na bezpieczny rozwój!